

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA RAČUNALNIŠTVO IN INFORMATIKO

Luka Bajić

Inženiring vzporednih algoritmov

DIPLOMSKO DELO

VISOKOŠOLSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM
PRVE STOPNJE
RAČUNALNIŠTVO IN INFORMATIKA

MENTOR: doc. dr. Jurij Mihelič

Ljubljana, 2024

To delo je ponujeno pod licenco *Creative Commons Priznanje avtorstva-Deljenje pod enakimi pogoji 2.5 Slovenija* (ali novejšo različico). To pomeni, da se tako besedilo, slike, grafi in druge sestavine dela kot tudi rezultati diplomskega dela lahko prosto distribuirajo, reproducirajo, uporabljajo, priobčujejo javnosti in predelujejo, pod pogojem, da se jasno in vidno navede avtorja in naslov tega dela in da se v primeru spremembe, preoblikovanja ali uporabe tega dela v svojem delu, lahko distribuira predelava le pod licenco, ki je enaka tej. Podrobnosti licence so dostopne na spletni strani creativecommons.si ali na Inštitutu za intelektualno lastnino, Streliška 1, 1000 Ljubljana.

Izvorna koda diplomskega dela, njeni rezultati in v ta namen razvita programska oprema je ponujena pod licenco GNU General Public License, različica 3 (ali novejša). To pomeni, da se lahko prosto distribuira in/ali predeluje pod njenimi pogoji. Podrobnosti licence so dostopne na spletni strani <http://www.gnu.org/licenses/>.

Besedilo je oblikovano z urejevalnikom besedil L^AT_EX.

Kandidat: Luka Bajić

Naslov: Inženiring vzporednih algoritmov

Vrsta naloge: Diplomaska naloga na visokošolskem programu prve stopnje
Računalništvo in informatika

Mentor: doc. dr. Jurij Mihelič

Opis:

V diplomski nalogi [5] je študent preizkusil različne tehnike za povzporejanje algoritma za izračun DTW (dynamic time warping) razdalje, ki sem jih nato še dopolnil. Predvidevam, da bi enake tehnike bile uporabne tudi za nekatere druge probleme, kot je razdalja LCS (longest common subsequence) ali Levenshteinova razdalja. V nalogi je torej treba te tehnike sprogramirati za omenjena problema (lahko le en problem, če bo veliko dela), nato pa jih smiselno eksperimentalno ovrednotiti.

*Zahvaljujem se mentorju doc. dr. Juriju Miheliču za pomoč pri izdelavi
diplomske naloge in Urošu Koritniku za moralno podporo in koristne nasvete
tekom študija.*

Kazalo

Povzetek

Abstract

1	Uvod	1
1.1	Motivacija	2
1.2	Struktura	2
2	Metode in paradigme	3
2.1	Dinamično programiranje	3
2.2	Levenshteinova razdalja	4
2.3	LCS	6
3	Vzporedni algoritmi	9
3.1	Pristop naprej-nazaj	10
3.2	Prostorska optimizacija	13
3.3	Diagonalni pristop	15
4	Rezultati	17
4.1	Generiranje podatkov	17
4.2	Delovno okolje	18
4.3	Primerjava algoritmov za LCS	18
4.4	Primerjava algoritmov za Levenshteinovo razdaljo	19

5 Zaključki	25
5.1 Sklepi	25
5.2 Nadaljnji razvoj	26
Literatura	27

Seznam uporabljenih kratic

kratica	angleško	slovensko
LCS	longest common subsequence	najdaljše skupno podzaporedje
JSON	JavaScript Object Notation	JavaScript objektna notacija

Povzetek

Naslov: Inženiring vzporednih algoritmov

Avtor: Luka Bajić

Algoritmi za iskanje podobnosti med nizi so pomemben gradnik raznovrstnih aplikacij, ki so dandanes v vsakodnevni uporabi, od črkovalnikov do orodij za kontrolo različic (npr. Git). Diplomsko delo opiše različne pristope optimizacije dveh tovrstnih algoritmov: Levenshteinove razdalje in najdaljšega skupnega podzaporedja, z uporabo koncepta večnitnosti in dveh temeljnih pristopov paralelizacije - diagonalni in naprej-nazaj. Glavni cilj je časovna pohitritev algoritmov, ki jo ustrezno izmerimo in primerjamo nove implementacije z obstoječimi. Za pristop naprej-nazaj razvijemo tudi prostorsko optimizirano metodo, ki je smiselna za uporabo pri ogromnih količinah vhodnih podatkov.

Ključne besede: vzporedni algoritmi, večnitnost, Levenshteinova razdalja, LCS.

Abstract

Title: Parallel Algorithm Engineering

Author: Luka Bajić

Algorithms for finding similarity between strings are a building block of a large variety of modern applications, from spell checkers to version control tools (e.g. Git). This BSc thesis describes various approaches for optimizing two such algorithms: Levenshtein distance and Longest Common Subsequence, utilizing the concept of multithreading and two fundamental parallelization approaches - diagonal and forward-backward. Main objective is improved execution time of said algorithms, which we measure and compare our results with existing implementations. For forward-backward approach we develop an additional space optimization, which is useful for extremely large amounts of input data.

Keywords: computer, computer, computer.

Poglavje 1

Uvod

V diplomskem delu so opisani različni pristopi za optimizacijo algoritmov za računanje Levenshteinove razdalje in najdaljšega skupnega podzaporedja (angl. Longest Common Subsequence - LCS) z uporabo vzporednega procesiranja. Gre za dva zelo pogosto uporabljena algoritma za potrebe primerjave nizov oziroma iskanje razdalje med nizi, ki ju običajno rešujemo z dinamičnim programiranjem (za potrebe tega diplomskega dela smo se omejili na razdalje med točno dvema nizoma, ki je tudi najpogostejše uporabljena v praktičnih aplikacijah). S pomočjo koncepta večnitnosti smo razvili več različic algoritmov, ki dosežejo časovno pohitritev v primerjavi z osnovno implementacijo. Pri tem smo uporabili dva različna načina povzporejanja: diagonalni in naprej-nazaj. Meritve smo izvajali na naključno generiranih nizih, velikosti med 10000 in 250000 znakov. Poleg časovne pohitritve, smo iskali tudi možnosti za prostorske optimizacije, torej algoritme, ki zasedejo čimmanjšo količino delovnega pomnilnika, kar je uporabno predvsem za vhodne podatke ogromne velikosti, ki jih ni smiselno, oziroma pogosto celo nemogoče v celoti hraniti v delovnem pomnilniku.

1.1 Motivacija

Iskanje podobnosti med nizi se na prvi pogled zdi dokaj enostaven problem, vendar gre v resnici za obsežno in raznoliko skupino algoritmov, ki služijo kot gradniki aplikacij na številnih področjih in v različnih domenah, v katerih se običajno srečujemo z zelo specifičnimi potrebami oz. zahtevami. Tipičen primer je bioinformatika ali genetika [2], kjer pogosto naletimo na probleme z ozkim naborom znakov in lahko algoritme temu primerno tudi prilagodimo. Kot drugi primer vzamemo orodja za kontrolo različic. Tukaj lahko pričakujemo, da bosta dve datoteki, ki ju primerjamo, večinoma zelo podobni, morda samo z nekaj spremenjenimi vrsticami, posledično lahko razvijemo algoritem, ki bo tovrstna pričakovanja upošteval in se morda na nek način obnašal bolj uporabniku prijazno (npr. z nekimi hitrimi, vmesnimi aproksimacijami, če je celotno izvajanje preveč dolgotrajno). Vsekakor pa vemo, da je vsaka optimizacija algoritmov za primerjavo nizov zelo koristna, zato smo v tem diplomskem delu preučili nekaj tovrstnih pristopov za algoritma za računanje LCS in Levenshteinove razdalje.

1.2 Struktura

Diplomsko delo je razdeljeno na pet poglavij. Po uvodnem delu sledi opis obeh temeljnih algoritmov, njune praktične uporabnosti in njunih implementacij z uporabo dinamičnega programiranja. Tretje poglavje predstavi dva glavna pristopa povzporejanja - diagonalni in naprej-nazaj. Pri slednjem je prikazan tudi primer prostorske optimizacije. V četrtem poglavju so predstavljeni rezultati meritev na različnih velikostih vhodnih podatkov in primerjave časov izvajanja posameznih različic algoritmov. V petem poglavju sledijo še sklepi in ideje za nadaljnji razvoj.

Poglavje 2

Metode in paradigme

V tem poglavju je predstavljena algoritmična paradigma dinamičnega programiranja, ki služi kot temelj za vse algoritme, ki so predstavljeni v nadaljevanju. Nato sta podrobneje opisana še osnovna algoritma za računanje LCS in Levenshteinove razdalje.

2.1 Dinamično programiranje

Dinamično programiranje je algoritmična paradigma, s katero skušamo optimizirati izvajanje problemov, ki imajo takoimenovano optimalno podstrukturo, kar pomeni, da je do rešitve problema možno priti preko optimalne rešitve njihovih podproblemov. Za to obstajata dva glavna načina: rekurzivni (z uporabo memoizacije) in iterativni (z uporabo tabeliranja). Za našo implementacijo smo uporabili iterativni pristop, kar pomeni, da hranimo vmesne rezultate v tabeli velikosti $n \times m$. Problem primerjanja dveh nizov smo tako razbili na enostavnejše podprobleme primerjanja dveh znakov. Končni rezultat se nahaja v celici (n, m) , vendar lahko iz preostanka tabele tudi rekonstruiramo pot, po kateri smo prišli do rezultata.

2.2 Levenshteinova razdalja

Predpostavimo, da lahko nad vsakim znakom v nizu izvedemo tri osnovne operacije: brisanje, vstavljanje in spreminjanje. Hipotetično lahko posameznim operacijam dodelimo tudi uteži [3], vendar ker to nima občutnega vpliva na časovno zahtevnost algoritma, v nadaljevanju sklepamo, da imajo vse tri enako utež. S tem naborom operacij obstaja teoretično neskončno možnih načinov za transformacijo nekega niza v poljuben drugi niz, Levenshteinova razdalja pa predstavlja dolžino najkrajše tovrstne transformacije.

Izračunamo jo tako, da najprej inicializiramo prvo vrstico in stolpec matrike. Ker gre tukaj dejansko za primerjavo niza s praznim nizom, je ta korak trivialen in vedno enak: v prvo vrstico vnesemo vrednosti spremenljivke j , v prvi stolpec pa vrednosti spremenljivke i , kot je prikazano na sliki (2.1) v rdečem fontu.

		a	b	c	d
	0	1	2	3	4
x	1	1	2	3	4
y	2	2	2	3	4
z	3	3	3	3	4

Slika 2.1: Primer izračunane matrike za iskanje Levenshteinove razdalje za dva naključna niza

Nato vrednosti za preostale celice v matriki izračunamo po formuli (2.1), za $i = 1, \dots, n$ in $j = 1, \dots, m$, kjer s_1 in s_2 predstavljata vhodna niza dolžin n in m . Končni rezultat dobimo v celici na poziciji (n, m) .

$$M(i, j) = \begin{cases} M(i-1, j-1), & \text{če } s1[i-1] = s2[j-1] \\ 1 + \min(M(i, j-1), \min(M(i-1, j), M(i-1, j-1))), & \text{če } s1[i-1] \neq s2[j-1] \end{cases} \quad (2.1)$$

Sama implementacija je precej intuitivna - z dvojno zanko iteriramo po globalni tabeli in računamo vrednosti po formuli glede na enakost trenutnih dveh znakov v vhodnih nizih str1 in str2, pri čemer moramo biti pozorni, da pri indeksiranju upoštevamo dodatno vrstico in stolpec, ki smo ju vstavili za inicializacijo začetnih vrednosti (vrstica 8 v kodi 2.1).

```
1 int forward_levenshtein (string str1, string str2, int row,
    int column) {
2     for(int i = 0; i < row; i++) {
3         for (int j = 0; j < column; j++) {
4             if (i == 0)
5                 arr[i][j] = j;
6             else if (j == 0)
7                 arr[i][j] = i;
8             else if (str1[i-1] == str2[j-1])
9                 arr[i][j] = arr[i-1][j-1];
10            else
11                arr[i][j] = 1 + min(arr[i][j-1], min(arr[i-1][j], arr[i-1][j-1]));
12        }
13    }
14
15    return arr[row][column];
16 }
```

Izvorna koda 2.1: Algoritem za izračun Levenshteinove razdalje

2.2.1 Primer uporabe

Avtorja članka [1] sta razvila svojo zgoščevalno funkcijo za potrebe primerjanja podobnosti med dvema datotekama. Ideja je, da algoritem datoteki, ki sta potencialno dolžine več megabajtov, skrči na neko manjšo velikost (npr. nekaj kilobajtov) in na koncu nad tema krajšima reprezentacijama požene iskanje Levenshteinove razdalje. Dejansko gre torej za aproksimacijo razlike oz. podobnosti med datotekama, vendar se izkaže, da je ta zadnji korak (torej dejansko iskanje podobnosti) kljub vsemu ozko grlo celotnega procesa, tako da je čimbolj optimalna implementacija algoritma za iskanje Levenshteinove razdalje ključnega pomena.

2.3 LCS

Podsekvenco definiramo kot zaporedje znakov, ki se nahajajo v nizu, v istem vrstnem redu, vendar ne nujno zaporedno. Torej, niz "ABCD" vsebuje podsekvenco "ACD", ne vsebuje pa podsekvence "DCB". Najdaljša skupna podsekvenca, oziroma LCS, predstavlja najdaljšo možno podsekvenco, ki se nahaja v dveh (ali več) vhodnih nizih, v naših algoritmih pa iščemo dolžino te podsekvence.

Pristop reševanja tega problema je podoben kot za Levenshteinovo razdaljo v prejšnjem poglavju: začetne vrednosti za prvo vrstico in prvi stolpec so v tem primeru kar ničle, saj je pri praznem nizu dolžina podsekvence vedno 0. Preostanek tabele pa izračunamo po formuli (2.2), za $i = 1, \dots, n$ in $j = 1, \dots, m$, kjer $s1$ in $s2$ predstavljata vhodna niza dolžin n in m . Končni rezultat ponovno dobimo v celici (n, m) , kot je prikazano na sliki 2.2.

$$M(i, j) = \begin{cases} 1 + M(i - 1, j - 1), & \text{če } s1[i - 1] = s2[j - 1] \\ \max(M(i - 1, j), M(i, j - 1)), & \text{če } s1[i - 1] \neq s2[j - 1] \end{cases} \quad (2.2)$$

		a	b	c	d
		0	0	0	0
b		0	0	1	1
c		0	0	1	2
a		0	1	1	2

Slika 2.2: Primer izračunane matrike za iskanje LCS za dva naključna niza

Implementacija algoritma je prav tako podobna Levenshteinovi (2.1), razlika je le v formuli za izračun vrednosti v posameznih celicah. V tem primeru bi lahko celo izpustili inicializacijo začetnih vrednosti (vrstici 4 in 5 v kodi 2.2), če bi bili prepričani, da je prazna tabela že predhodno napolnjena z ničlami.

```

1 int forward_LCS (string str1, string str2, int row, int
    column) {
2     for(int i = 0; i < row; i++)
3         for (int j = 0; j < column; j++)
4             if (i == 0 || j == 0)
5                 arr[i][j] = 0;
6             else if (str1[i-1] == str2[j-1])
7                 arr[i][j] = 1 + arr[i-1][j-1];
8             else
9                 arr[i][j] = max(arr[i-1][j], arr[i][j-1]);
10
11     return arr[row][column];
12 }
```

Izvorna koda 2.2: Algoritem za izračun LCS

Poglavje 3

Vzporedni algoritmi

Osnovna struktura vzporednega algoritma za oba problema je enaka kot njuna rešitev iz prejšnjega poglavja - še vedno uporabljamo dvodimenzionalno tabelo za hranjenje vmesnih vrednosti, torej je prostorska zahtevnost enaka - $O(n * m)$. Razlika je samo v tem, da vrednosti, ki niso medsebojno odvisne, lahko računamo vzporedno z uporabo koncepta večnitnosti (angl. multithreading). Za to obstajata dva glavna pristopa - diagonalni in naprej-nazaj. Poleg tega smo razvili tudi prostorsko optimizirane algoritme, ki ne hranijo celotne tabele v pomnilniku, temveč samo trenutno in prejšnjo vrstico.

Vsega skupaj smo implementirali 16 različic algoritmov:

- LCS naprej
- LCS naprej s prostorsko optimizacijo
- LCS nazaj
- LCS nazaj s prostorsko optimizacijo
- LCS naprej-nazaj (2 niti)
- LCS naprej-nazaj s prostorsko optimizacijo (2 niti)
- LCS diagonalno

- LCS diagonalno vzporedno (poljubno število niti)
- Levenshteinova razdalja naprej
- Levenshteinova razdalja naprej s prostorsko optimizacijo
- Levenshteinova razdalja nazaj
- Levenshteinova razdalja nazaj s prostorsko optimizacijo
- Levenshteinova razdalja naprej-nazaj (2 niti)
- Levenshteinova razdalja naprej-nazaj s prostorsko optimizacijo (2 niti)
- Levenshteinova razdalja diagonalno
- Levenshteinova razdalja diagonalno vzporedno (poljubno število niti)

3.1 Pristop naprej-nazaj

Pristop naprej smo že srečali v poglavjih 2.2 in 2.3, ko smo po tabeli iterirali od leve proti desni, ter od vrha navzdol, torej za $i = 0, 1, \dots, n$ in $j = 0, 1, \dots, m$, nakar smo prišli do končne rešitve na poziciji (n, m) . Brez težav lahko počnemo ravno obratno - iteriramo od $i = n, n - 1, \dots, 0$ in $j = m, m - 1, \dots, 0$ in v tem primeru dobimo rešitev na poziciji $(0, 0)$ - temu rečemo pristop nazaj (3.1).

	a	b	c	d	
x	4	3	3	3	3
y	4	3	2	2	2
z	4	3	2	1	1
	4	3	2	1	0

Slika 3.1: Primer izračunane matrike za iskanje Levenshteinove razdalje s pristopom nazaj

Izkaže se, da lahko z uporabo dveh niti poženemo oba pristopa istočasno (3.1).

```
1 int fb_LCS (string str1, string str2, int row, int column) {
2
3     int h = row / 2;
4     struct args a;
5     a.s1 = str1;
6     a.s2 = str2;
7     a.row = h;
8     a.col = column;
9
10    thread t1(topHalf_LCS, ref(a));
11    thread t2(bottomHalf_LCS, ref(a));
12
13    t1.join();
14    t2.join();
15
16    //merge results to find the actual distance
17    return merge_LCS(h, row, column);
18 }
```

Izvorna koda 3.1: Algoritem LCS naprej-nazaj

Tabelo v abstraktnem smislu prepolovimo na dva dela - ena nit računa zgornjo polovico, druga pa spodnjo (3.2). Na ta način, vsaj teoretično, dosežemo dvakratno pohitritev.

```
1 void topHalf_LCS (args& a) {
2     for(int i = 0; i <= a.row; i++)
3         for(int j = 0; j < a.col; j++)
4             if(i == 0 || j == 0)
5                 arr[i][j] = 0;
6             else if(a.s1[i-1] == a.s2[j-1])
7                 arr[i][j] = 1 + arr[i-1][j-1];
8             else
9                 arr[i][j] = max(arr[i][j-1], arr[i-1][j]);
10 }
```

```

11
12 void bottomHalf_LCS (args& a) {
13     int nrows = a.s1.length();
14
15     //in case there's nothing for this thread to do
16     if(nrows == 1)
17         return;
18
19     for(int i = nrows+1; i > a.row; i--)
20         for(int j = a.col; j > 0; j--)
21             if (i == nrows+1 || j == a.col)
22                 arr[i][j] = 0;
23             else if(a.s1[i-1] == a.s2[j-1])
24                 arr[i][j] = 1 + arr[i+1][j+1];
25             else
26                 arr[i][j] = max(arr[i][j+1], arr[i+1][j]);
27 }

```

Izvorna koda 3.2: Vsaka nit računa svojo polovico tabele

Kadar obe niti zaključita izvajanje, je rezultat funkcije naprej-nazaj dvodimenzionalna tabela, pri kateri sta relevantni samo dve vrstici. Primer za dva naključna niza je prikazan na sliki (3.2).

Da dobimo končno razdaljo, moramo še združiti zadnjo vrstico prve niti z zadnjo vrstico druge niti z združevalno funkcijo, ki pa je časovne zahtevnosti $O(n)$, ker gre dejansko samo za dve enodimenzionalni tabeli, tako da nima bistvenega vpliva na čas izvajanja celotnega algoritma.

Za združevanje pri Levenshteinovi razdalji iščemo najmanjšo vsoto istoležnih elementov po diagonalni, kot je prikazano v kodi (3.3), pri LCS pa največjo.

```

1 int merge_levenshtein (int h, int row, int column) {
2     int temp = 0;
3     int currentMin = INT_MAX;
4
5     for(int i = 1; i <= column; i++) {
6         temp = arr[h][i-1] + arr[h+1][i];

```

		a	b	b	d	c	c	
	0	0	0	0	0	0	0	/
b	0	0	1	1	1	1	1	/
c	0	0	1	1	1	2	2	/
a	0	1	1	1	1	2	2	/
a	/	3	2	2	2	1	1	0
d	/	2	2	2	2	1	1	0
c	/	1	1	1	1	1	1	0
	/	0	0	0	0	0	0	0

Slika 3.2: Primer končnega izračuna algoritma naprej-nazaj na naključnih nizih

```

7
8     if(temp < currentMin)
9         currentMin = temp;
10 }
11
12 return currentMin;
13 }
```

Izvorna koda 3.3: Združevalna funkcija za Levenshteinovo razdaljo

3.2 Prostorska optimizacija

Pri delu z ogromno količino vhodnih podatkov se lahko zgodi da velikost tabele presega kapaciteto pomnilnika. Že za 2 niza dolžine 20000 se izkaže, da če želimo hraniti celotno dvodimenzionalno tabelo v pomnilniku, mora biti velikost le-tega približno 16GB, če predpostavimo da spremenljivke podatkovnega tipa int zasedejo 4 bajte na danem sistemu. Pri naših meritvah, ki so podrobneje opisane v poglavju 4, smo se temu problemu izognili z uporabo spremenljivk podatkovnega tipa unsigned short int, ki zasedajo samo 2 bajta

v pomnilniku. Pri tem smo morali biti pozorni, da ne pride do preliva (angl. overflow), saj lahko z dvema bajtoma hranimo maksimalno vrednost 65535, vendar ker vemo, da je tako za LCS kot za Levenshteinovo razdaljo zgornja meja rezultata manjša ali enaka dolžini daljšega izmed vhodnih nizov, je ta pristop vsekakor smislen za vhodne nize krajše od dolžine 65536.

Vseeno pa je smiselno najti splošnejšo rešitev. Izkaže se, da pri pristopu naprej-nazaj, oziroma tudi brez uporabe večnitnosti pri pristopih naprej in nazaj, lahko bistveno zmanjšamo porabo prostora tako, da v pomnilniku hranimo samo vrstico, ki jo trenutno računamo in prejšnjo vrstico, ostale so nepotrebne in jih lahko zavržemo (3.4). Kot je razvidno iz rezultatov v 4. poglavju, smo s tem dosegli dodatno pohitritev, kljub temu, da mora program v vsaki iteraciji prepisovati vrednosti med tabelama. Glavna slabost tega pristopa pa je, da glede na to, da ne hranimo vmesnih izračunov v pomnilniku, na koncu tudi ne moremo rekonstruirati poti, po kateri smo prišli do rezultata. Drugače povedano, algoritem vrne samo razdaljo med nizoma, ne moremo pa ugotoviti kako dejansko pretvoriti prvi niz v drugega (kar sicer ni bilo relevantno pri naši analizi, je pa vseeno pomemben koncept pri marsikaterih praktičnih aplikacijah tovrstnih algoritmov). Vsekakor pa je ta način zelo uporaben za ogromne vhodne podatke, kadar hranjenje dvodimenzionalne tabele v pomnilniku ne pride v poštev.

```
1 int backward_levenshtein_space_optimization (string str1,
    string str2, int row, int column) {
2     int temp1[column];
3     int current[column];
4
5     //initialize zeros
6     for (int i = 0; i < column; i++) {
7         temp1[i] = 0;
8         current[i] = 0;
9     }
10
11     for(int i = row-1; i >= 0; i--) {
```

```
12         for(int j = column-1; j >= 0; j--) {
13             if (i == row-1)
14                 current[j] = column-j-1;
15             else if (j == column-1)
16                 current[j] = row-i-1;
17             else if(str1[i] == str2[j])
18                 current[j] = temp1[j+1];
19             else
20                 current[j] = 1 + min(current[j+1], min(temp1[
j], temp1[j+1]));
21         }
22
23         //rewrite data
24         for(int j = 0; j < column; j++)
25             temp1[j] = current[j];
26
27     }
28
29     return current[0];
30 }
```

Izvorna koda 3.4: Prostorska optimizacija

3.3 Diagonalni pristop

Pomanjkljivost pristopa naprej-nazaj je, da dejansko uporablja samo dve niti, oziroma ga je težko dodatno paralelizirati, ker se morajo niti v tem primeru med seboj čakati in ne dosežemo maksimalne optimalnosti, oziroma se čas morda celo poslabša zaradi prevelikega overheada.

Zato če želimo uporabiti več kot dve niti, raje koristimo diagonalni pristop, ki nam teoretično omogoča hkratno uporabo do k niti (k = dolžina diagonale = dolžina krajšega izmed dveh nizov). Ta pristop deluje, ker se izkaže, da so elementi na diagonalah vedno medsebojno neodvisni, algoritem namreč dostopa samo do podatkov v celicah $(i, j-1)$, $(i-1, j)$ in $(i-1, j-1)$, paziti moramo samo, da se diagonale računajo v pravem vrstnem redu, torej

The diagram illustrates the construction of a 5x5 grid from a 4x4 grid. The 4x4 grid on the left has rows labeled a, b, c, d and columns labeled x, y, z, w. The 5x5 grid on the right has rows labeled a, b, c, d, e and columns labeled x, y, z, w. The 5x5 grid is formed by adding a new row 'e' and a new column 'z' to the 4x4 grid. The values in the 5x5 grid are: Row a: x=6, y=7, z=8, w=9; Row b: x=11, y=12, z=13, w=14; Row c: x=16, y=17, z=18, w=19; Row d: x=21, y=22, z=23, w=24; Row e: x=26, y=27, z=28, w=29. The values in the 4x4 grid are: Row a: x=6, y=7, z=8, w=9; Row b: x=11, y=12, z=13, w=14; Row c: x=16, y=17, z=18, w=19; Row d: x=21, y=22, z=23, w=24. The values in the 5x5 grid are: Row a: x=6, y=7, z=8, w=9; Row b: x=11, y=12, z=13, w=14; Row c: x=16, y=17, z=18, w=19; Row d: x=21, y=22, z=23, w=24; Row e: x=26, y=27, z=28, w=29.

(b) Optimizirana matrika

Slika 3.3: Primer preoblikovanja matrike za optimizacijo predpomnilnika za dva niza dolžine 4

Poglavje 4

Rezultati

V tem poglavju so prikazane meritve časov izvajanja za posamezne algoritme in medsebojna primerjava le-teh. Glede na to, da je večnitenje zelo odvisno od same arhitekture sistema na katerem izvajamo programsko kodo, pa tudi od raznih zunanjih dejavnikov (npr. časovno razvrščanje operacijskega sistema), je predvsem pri tabelah manjših velikosti smiselno, da posamezno funkcijo kličemo večkrat in kot končni rezultat vzamemo povprečje vseh meritev.

4.1 Generiranje podatkov

Vhodni podatki so enakega tipa tako za LCS kot za Levenshteinovo razdaljo: teoretično gre za poljubno število znakovnih nizov, vendar smo se za potrebe tega diplomskega dela omejili na delo s točno dvema nizoma, ki vsebujeta znake iz angleške abecede. Na same algoritme ne bi imelo nobenega vpliva, če bi uporabili celotno ASCII tabelo ali katerikoli drug nabor znakov, edina razlika bi bila v tem, da bi bile izračunane razdalje v povprečju krajše zaradi manjše teoretične verjetnosti da se posamezen znak pojavi v obeh nizih. Posledično bi se izvedlo manj klicev funkcij `min` oz. `max`, vendar je kar se tiče časovne zahtevnosti ta pohitritev zanemarljiva.

4.2 Delovno okolje

Vse meritve, ki so predstavljene v naslednjih podpoglavjih, smo izvajali na sistemu s sledečimi specifikacijami:

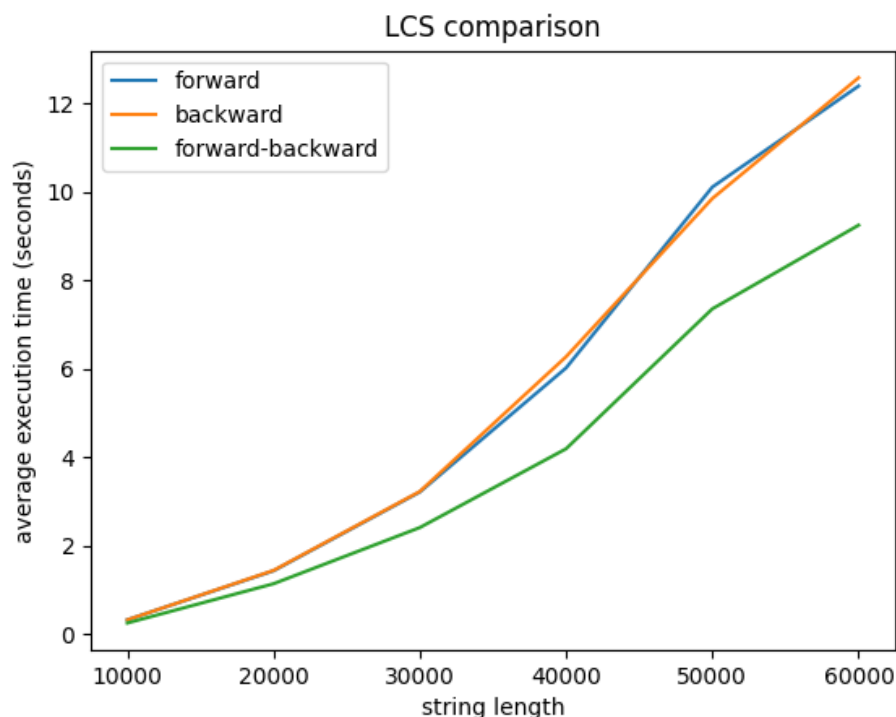
- operacijski sistem: Windows 11 Home, 64-bitni
- procesor: AMD Ryzen 7 6800H:
 - 3.2GHz
 - 8 jeder
 - 16MB L3 predpomnilnika
- delovni pomnilnik: 16GB DDR5

Za vizualizacijo rezultatov smo uporabili knjižnico Matplotlib, v programskem jeziku Python, preostanek programske kode (torej implementacija vseh 16 različic algoritmov in generiranje naključnih podatkov) je spisan v programskem jeziku C++20. Kot urejevalnik smo uporabljali Visual Studio Code, ki ima vgrajen prevajalnik gcc, verzije 13.2.0. Ključnega pomena je, da prevajalniku dodamo optimizacijsko stikalo `-O3` [4] v JSON datoteki `tasks.json`. S tem nekoliko povečamo čas prevajanja, vendar je čas dejanskega izvajanja programa občutno hitrejši.

4.3 Primerjava algoritmov za LCS

Za implementacije, ki hranijo celotno tabelo v delovnem pomnilniku smo meritve izvedli za nize dolžin med 10000 in 60000, s korakom 10000, za implemetacije s prostorsko optimizacijo pa za nize dolžin med 100000 in 250000, s korakom 50000.

Kot smo pričakovali, je čas izvajanja za pristopa naprej in nazaj praktično enak, s pristopom naprej-nazaj pa dosežemo pohitritev že na meritvi z nizi dolžine 10000 (4.1). Izkaže pa se, da pohitritev ni ravno dvakratna, kot bi teoretično pričakovali pri uporabi dveh niti.

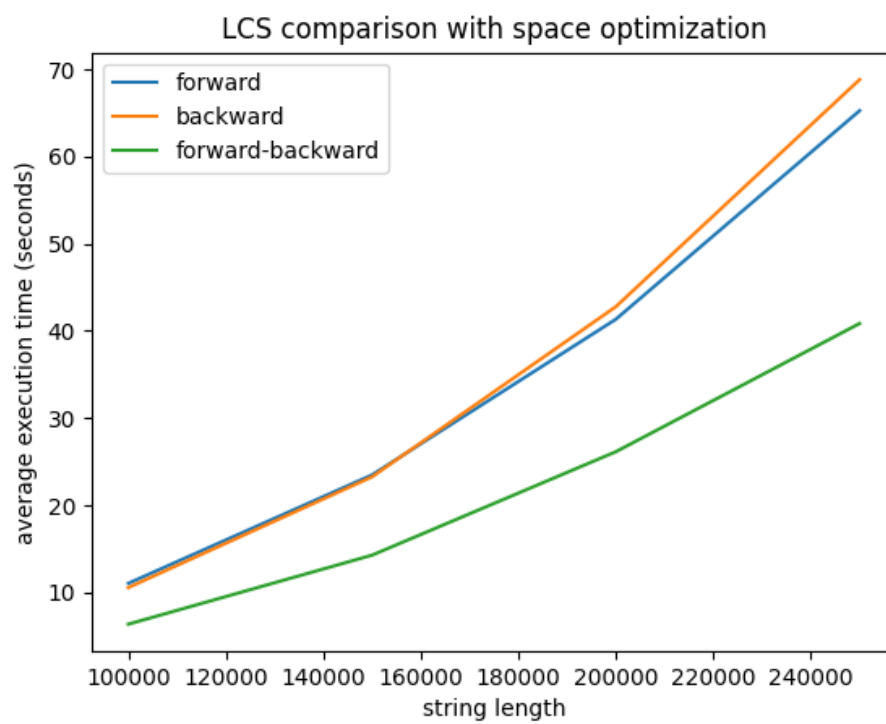

Slika 4.1: Primerjava LCS algoritmov naprej, nazaj in naprej-nazaj

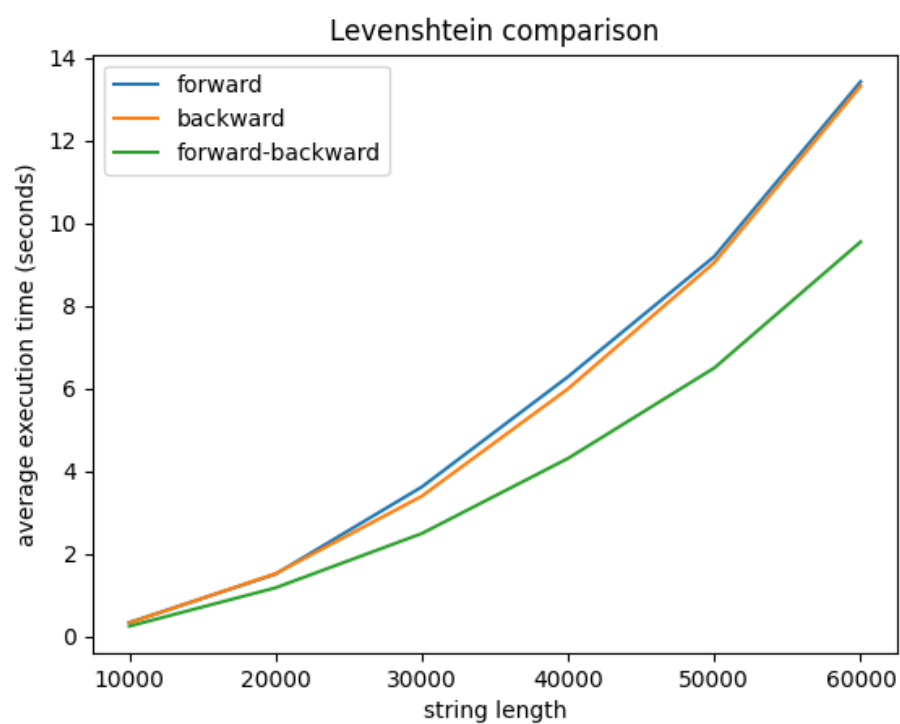
Pri primerjavi prostorsko optimiziranih funkcij (4.2) ravno tako vidimo, da ne obstaja bistvena razlika med pristopoma naprej in nazaj, je pa tukaj pristop naprej-nazaj res skoraj dvakrat hitrejši, iz česar lahko sklepamo, da je ozko grlo pri prenašanju dvodimenzionalnih tabel v predpomnilnik.

4.4 Primerjava algoritmov za Levenshteinovo razdaljo

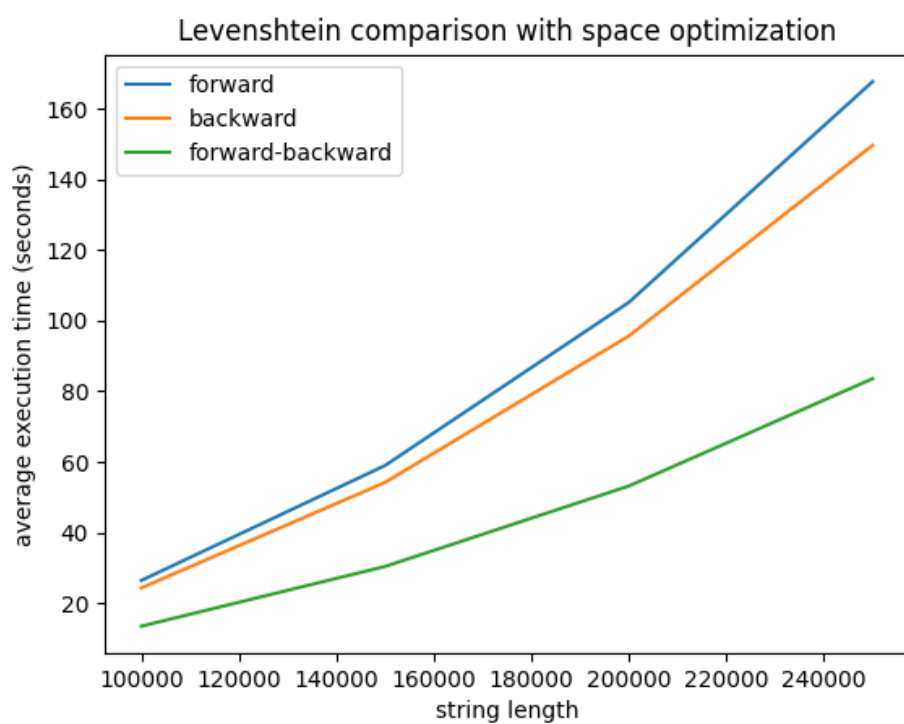
Ker sta algoritma za iskanje LCS in Levenshteinove razdalje konceptualno zelo podobna, lahko pričakujemo, da bo to razvidno tudi iz praktičnih meritev. Izkaže se, da če primerjamo 4.1 in 4.3 oziroma 4.2 in 4.4 res vidimo podobne rezultate za enake dolžine vhodnih nizov.

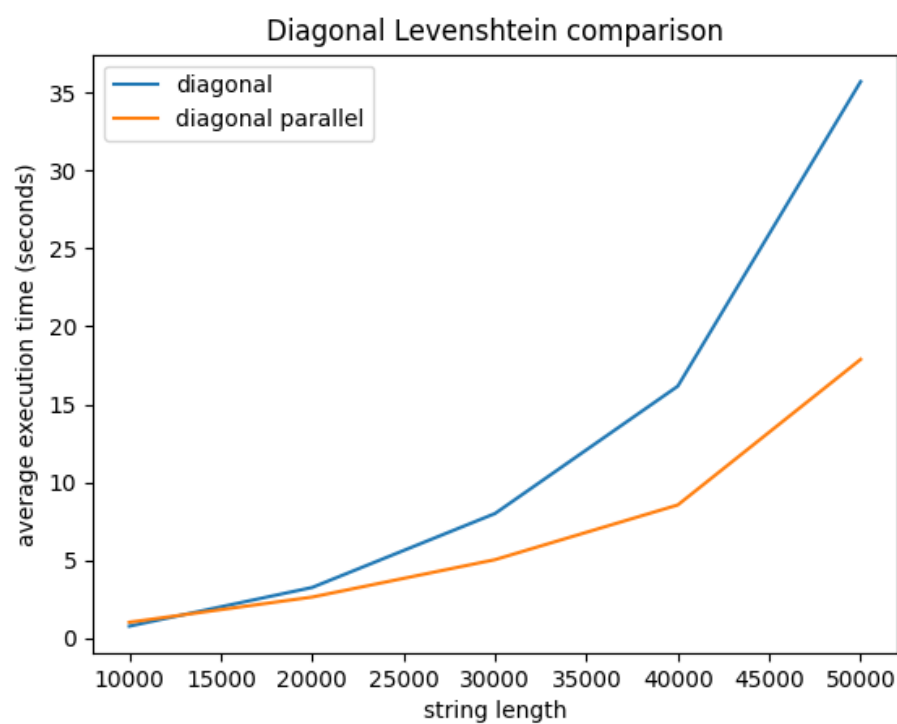
Slika 4.2: Primerjava LCS algoritmov s prostorsko optimizacijom

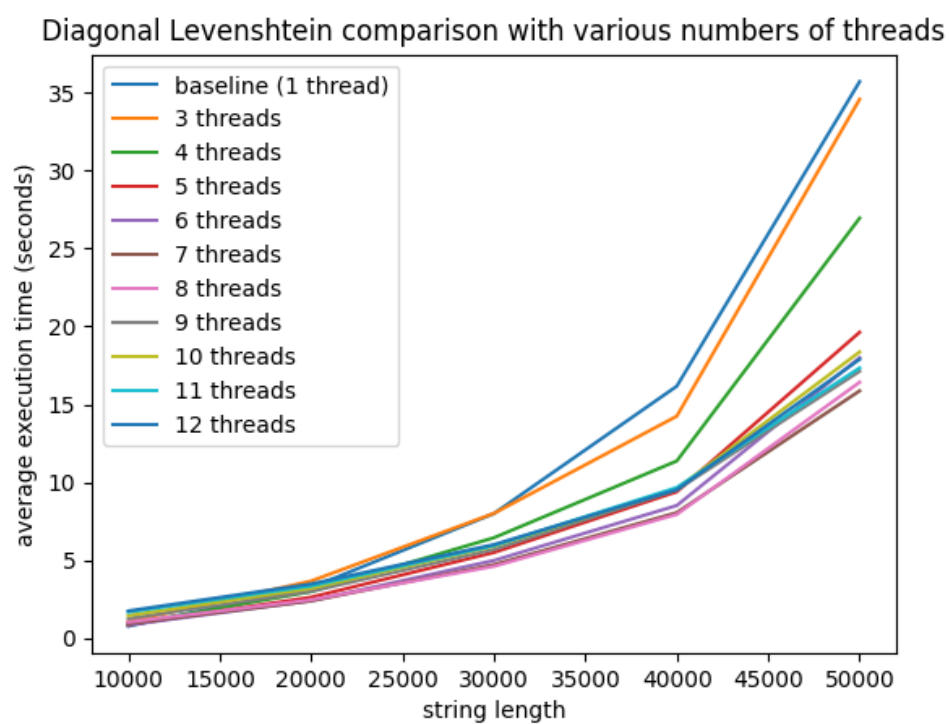
Slika 4.3: Primerjava algoritmov za iskanje Levenshteinove razdalje naprej, nazaj in naprej-nazaj

Slika 4.4: Primerjava algoritmov za iskanje Levenshteinove razdalje s prostorsko optimizacijo naprej, nazaj in naprej-nazaj

Slika 4.5: Primerjava diagonalnih algoritmov za iskanje Levenshteinove razdalje

Slika 4.6: Primerjava diagonalnih algoritmov za iskanje Levenshteinove razdalje glede na število niti

Poglavje 5

Zaključki

V tem poglavju predstavimo sklepne ugotovitve diplomskega dela in predlagamo nekaj možnih idej za nadaljnji razvoj.

5.1 Sklepi

Izkaže se, da obstajajo različni možni načini povzporejanja algoritmov za računanje dolžine LCS in Levenshteinove razdalje, kljub temu, da pri obeh problemih obstaja velika medsebojna odvisnost med izračunanimi rezultati v matriki.

Veliko pohitritev dosežemo že z uporabo dveh niti, s pristopom naprejnazaj. Izboljšave so vidne že na relativno majhnih vhodnih podatkih. Če nas zanima samo dolžina LCS ali Levenshteinove razdalje, in nas ne zanima rekonstrukcija poti, po kateri smo prišli do rezultata, pa lahko implementiramo še občutno izboljšano porabo prostora v pomnilniku, s tem da se izognemo uporabi dvodimenzionalnih matrik. Prostorsko zahtevnost tako izboljšamo iz $O(n^2)$ na $O(n)$.

Za vzporedno izvajanje več kot dveh niti, se moramo poslužiti diagonalnega pristopa, pri katerem lahko izberemo poljubno število niti glede na omejitve strojne opreme na sistemu, na katerem se izvaja programska koda, ali pa glede na velikost vhodnih podatkov.

5.2 Nadaljnji razvoj

Z vzporednimi algoritmi smo dosegli občutno pohitritev že na običajnih osebnih računalnikih. V nadaljnje bi bilo zanimivo preveriti ali je čas izvajanja morda še krajši na zmogljivejših sistemih z ogromno količino jeder, oziroma ali je mogoče algoritme še dodatno prilagoditi za tovrstne sisteme.

Literatura

- [1] Peter Coates in Frank Breiteringer. “Identifying document similarity using a fast estimation of the Levenshtein Distance based on compression and signatures”. V: 2022. DOI: 10.48550/arXiv.2307.11496.
- [2] Thomas H Cormen in sod. *Introduction to Algorithms*. The MIT Press, 2022.
- [3] Lionel Fontan in sod. “Using Phonologically Weighted Levenshtein Distances for the Prediction of Microscopic Intelligibility”. V: *Proc. Interspeech 2016*. 2016, str. 650–654. DOI: 10.21437/Interspeech.2016-431.
- [4] GNU. *Using the GNU Compiler Collection (GCC)*. URL: <https://gcc.gnu.org/onlinedocs/gcc-4.6.4/gcc/> (pridobljeno 16. 7. 2024).
- [5] Leon Premk. *Algoritmi za izračun razdalje med časovnimi vrstami z dinamičnim prilagajanjem časa*. Diplomaska naloga. Fakulteta za računalništvo in informatiko, Univerza v Ljubljani, 2020.